

*dnevi poezije
in vina*

© BELETRINA, 2015. VSE PRAVICE PRIDRŽANE.

Brez predhodnega pisnega dovoljenja Beletrine je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnemkoli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem, javnim interaktivnim dostopom ali shranitvijo v elektronski obliki.

Prva ustanoviteljica Študentske založbe,
predhodnice zavoda Beletrina,
je Študentska organizacija Univerze v Ljubljani.



Vse informacije o knjigah Beletrine dobite na spletnem naslovu:

WWW.BELETRINA.SI

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.42-1

ŠAMIJA, Ivan

Prerazporejanje hrepenenja / Ivan Šamija ; v slovenski jezik prevedla
Višnja Fičor. - Ljubljana : Beletrina, 2015

ISBN 978-961-284-094-5

280626688

Ivan Šamija PRERAZPOREJANJE HREPENENJA

Prevod
Višnja Fičor

Izvršna urednica
Špela Pavlič

Lektura
Barbara Cerkvenik

Prelom
Jana Kuharič

Tehnični urednik
Marko Hercog

Izdajatelj
Beletrina
Borštnikov trg 2, 1000 Ljubljana
www.zalozba.org

Za založbo
Mitja Čander

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana 2015

Ivan Šamija
PRERAZPOREJANJE HREPENENJA

v slovenski jezik prevedla Višnja Fičor

Bilo je to vrtlarstvo površinskog sloja. Stroga zabrana svake ktonske alkemije. Uzgajanje razdvojenosti kao jedino dopušteno razmještanje žudnje. Oštro vibriranje osmijeha umontirao bih u scenu odgođenog susreta. I tako bih samo ugustio tu oštrinu. U najoštrijem susretu. Oštar i kratak kao rafal kojim su njemački vojnici strijeljali poljske poštare.

To je bilo vrtnarstvo površinskega sloja. Stroga prepoved vsake htonske alkimije. Vzgajanje razdvojenosti kot edino dovoljeno prerazporejanje hrepenenja. Ostro vibriranje nasmeha sem umestil v prizor preloženega srečanja. In tam samo zgostil ostrino. V najbolj ostro srečanje. Ostro in kratko, tako kot rafal, s katerim so nemški vojaki streljali poljske poštarje.

It was the gardening of a superficial layer. A strict forbiddance of every chthonic alchemy. The growing of a separation as the only allowed displacing of lust. I would mount the sharp vibration of a smile into the scene of a postponed encounter. And in that way I would only thicken that sharpness. Into the sharpest encounter. Sharp and short like a burst with which German soldiers shot Polish postmen.

Poljske oranice su kao grob. Ali magla koja ih omata kao zaštitna folija nedozrelu zimnicu nikako da se razmakne i označi mi mjesto pokopa. U najhladnijim jesenskim noćima uvlačim se u kola puna gomolja. Krumpira ili cikle, ovisno o tome koliko prošlosti mogu preživjeti tu noć.

Poljske njive so kot grob. Toda megla, ki jih ovija kot zaščitna folija nedozorelo ozimnico, se nikakor ne razprši in mi ne označi kraja pokopa. V najhladnejših jesenskih nočeh se zavlečem v voz, poln gomoljev. Krompirja ali pese, odvisno od tega, koliko preteklosti lahko preživim to noč.

Polish ploughlands are like a grave. Yet the fog that enfolds them like a protective foil does with an unripened preserve simply won't dissipate and mark the burial place for me. In the coldest winter nights I huddle into a wain full of tubers. Potatoes or beetroots, it depends on how much past I can survive that night.

O poljskim gradovima prvi put sam čuo od seljaka koji su tamo odvozili kola natrpana ciklom. Uvijek bi se vraćali praznih džepova, ali svaka cikla na broju. Tjedan dana bi prošlo prije nego što bi ih vlastite žene prepoznale. Govorile bi: lica su im se ispremiješala kao *puzzle*. A oni sami o svemu ne bi rekli ni riječ. Tek bi nakon mnogo godina, već požutjeli od alkohola, spomenuli okus ženske puti u lokvama piva.* I tada bi im na tren zasvjetlucale oči kroz mutnu koru i nabrekla spolovila. I oni sami bi zabljesnuli. Kao zvijezde pred smrt.

* Oni se zagriše, njeno malo tijelo gorjelo je u njegovim rukama, i oni se kao u besvijesti – iz koje se K. neprestano, ali uzalud pokušavao spasiti – otkotrljaše nekoliko koraka dalje, lupiše tupo o Klammova vrata, a onda se nađoše ležeći u jednoj lokvici piva i smeću koje je prekrivalo pod. Tu prodoše sati, sati u kojima je K. stalno imao osjećaj da luta ili da je već toliko daleko u tuđini kao nijedan čovjek prije njega, u tuđini u kojoj čak ni zrak nije kao zrak u zavičajju, u kojoj se od tuđinštine čovjek mora ugušiti, i protiv čijih se bezumnih omamljivanja ne može učiniti ništa drugo nego ići dalje, dalje lutati.

Franz Kafka, Dvorac

O poljskih mestih sem prvič slišal od kmetov, ki so tja peljali vozove, napolnjene s peso. Vedno so se vračali s praznimi žepi, pesa pa nedotaknjena. Minilo je teden dni, preden so jih lastne žene prepoznale. Govorile so: obraz se jim je premešal kot *puzzle*. Oni pa o vsem skupaj niso niti črhnili. Šele po mnogih letih so, porumeneli od alkohola, omenili okus ženske polti v mlakah piva.* In tedaj so se jim za hip zasvetile oči skozi motno skorjo in nabrekla spolovila. Tudi sami so zasijali. Kot zvezde pred smrtjo.

* Objela sta se, malo telo je gorelo v K.-jevih rokah, zavalila sta se v nekaki nezavesti, ki se je K. neprestano, vendar zaman poskušal rešiti iz nje, nekaj korakov naprej, zamolklo udarila ob Klammova vrata in potem ležala v majhnih mlakah piva in v drugi nesnagi, ki je prekrivala tla. Tam so minile cele ure, ure skupnega dihanja, skupnega bitja srca, ure, ki je v njih K. imel neprestano občutek, da se izgublja ali da je tako daleč v tujem svetu, kakor še noben človek pred njim, v tujem svetu, ki v njem celo zrak nima v sebi nobenega delčka domačega zraka, zrak, ki se mora v njem človek zadušiti od tujosti in ki sredi njegove nesmiselne vabljenosti ne more storiti nič drugega kakor iti naprej, izgubljati se naprej.

Franz Kafka, Grad
(prevod Jože Udovič, Cankarjeva založba v Ljubljani 1967)

I first heard about Polish cities from villagers who there had driven wains filled with beetroots. They would always return with their pockets empty, but with every beetroot accounted for. A week had passed before their wives would recognise them. They would say: their faces got jumbled like a puzzle. And they themselves would not say a word about it all. Only after many years, already yellowed by alcohol, would they mention the taste of women in pools of beer.* And then for a moment their eyes would glow through the blurry bark and their tumescent members. And they themselves would dazzle. Like a star before death.

* They embraced each other, her small body was burning in K.'s hands; they rolled a few paces in an unconscious state from which K. repeatedly but vainly tried to rescue himself, bumped dully against Klamm's door, and then lay in the small puddles of beer and other rubbish with which the floor was covered. Hours passed there, hours breathing together with a single heartbeat, hours in which K. constantly felt he was lost or had wandered farther into foreign lands than any human being before him, so foreign that even the air hadn't a single component of the air in his homeland and where one would inevitably suffocate from the foreignness but where the meaningless enticements were such that one had no alternative but to go on and get even more lost.

Franz Kafka, The Castle

Za ovaj eksperiment morao sam falsificirati evoluciju. Bestežinske kapi prve proljetne kiše kotrljaju se sporo niz listove paprati i dozivaju filodendrone, najniži vegetacijski sloj brazilske prašume, poprište nesreće od koje sam pobjegao u Poljsku. Zato sam u Poljskoj spriječio evoluciju paprati i jednosupnica, izbrisao neparne cvjetne formule. Jedino dopušteno mjesto samoće u Poljskoj pripitomljeno je mekim tapetama gostinjske sobe. Samoća se otapa u toplim porculanskim šalicama i isparava u književnost. Sve ono što ovdje ne posjedujem, proljetnu poplavu rasta u prozorskom okviru, upario sam da spriječim užas susreta sa stranom samoćom prirode, stravičan bol kiselinom izgrizene leđne moždine koji nam prostruji tijelom kada nam se u pogled koji se lijeno prelijeva zelenim dnom prašume zarije krvava zublja rascvale bromelije. Poljska je prozračna kupola, široko natkriljuje život poput tanke stijenke tropskog staklenika u botaničkom vrtu. Ali evolucijska cenzura provedena u njezinu

Za ta eksperiment sem moral ponarediti evolucijo. Brezštežne kaplje prvega pomladnega dežja se počasi kotalijo po praprotnih listih in kličejo filodendrone, najnižji vegetacijski sloj brazilskega pragozda, torišče nesreče, pred katero sem pobegnil na Poljsko. Zato sem na Poljskem preprečil evolucijo praproti in enokaličnic, izbrisal neparne cvetne formule. Edino dovoljeno mesto samote na Poljskem je udomačeno z mehкими tapetami gostinske sobe. Samota se topi v toplih porcelanastih skodelicah in izpareva v književnost. Vse tisto, česar tukaj nimam, pomladno poplavo rasti v okenskem okvirju, sem uparil, da bi preprečil grozo srečanja s tujo samoto narave, grozljivo bolečino od kisline razjedene hrbtenjače, ki nas spreleti v telesu, ko se nam v pogled, ki se leno preliva z zelenim dnom pragozda, zarije krvavi zubelj razcvetele bromelije. Poljska je prosojna kupola, široko nadkriljuje življenje kot tanke stene tropskega steklenjaka v botaničnem vrtu. Toda zaradi evlucijske cenzure, izpeljane v njenem

For this experiment I had to falsify evolution. The weightless drops of the first spring rain slowly roll down the fern leaves and call on philodendrons, the lowest class of vegetation of the Brazilian rain forest, a scene of the accident from which I escaped to Poland. That is why in Poland I suppressed the evolution of fern and monocots, deleted uneven flower formulas. The only allowed place of solitude in Poland is tamed by the soft wallpapers of a guest room. Solitude melts inside warm porcelain cups and evaporates into literature. All that I don't possess here, the spring flood of growth within the window frame, I paired in order to prevent the horror of an encounter with the alien solitude of nature, that eerie pain of bone marrow corroded by acid that flows through our body when into our gaze, which is lazily welling out over the green bottom of a rain forest, plunges a bloody torch of bloomed bromelias. Poland is an ethereal dome, widely overhanging life like the thin cell wall of a tropical greenhouse at the botanic garden. But an

začetku strukturu joj čini šupljikavom. Svaki pedalj svake neizmišljene šume gušći je i sadržajniji od cijele Poljske. U zakrčljalom evolucijskom stablu ovoga izmišljenog svijeta nikad nije izrasla grana saprofitnih bakterija, pa suho otpalo lišće nikad ne istrune. Taloži se iz jeseni u jesen i polako zatrpava eksperiment.

začetku, je njena struktura porozna. Vsaka ped vsakega neizmišljenega gozda je bolj gosta in bolj nasičena z vsebino kot vsa Poljska. Na zakrnelim evolucijskem drevesu tega izmišljenega sveta nikoli ni zrasla veja saprofitskih bakterij, zato suho odpadlo listje nikoli ne zgnije. Nalaga se iz jeseni v jesen in počasi zasipava eksperiment.

evolutional censorship conducted in the beginning of Poland makes her structure porous. Every inch of every non-invented forest is thicker and filled with more content than the entire Poland. In the atrophic evolutionary tree of Poland the branch of saprophytic bacteria never grew, thus the dry fallen leaves never rot here, they pile up from autumn to autumn and slowly bury this experiment.

U kratkim popodnevim poljske zime pogled nam se uplete u prazne krošnje i ostane tamo zarobljen sve dok se na svijet svom silinom ne sruči gromada noći i izbriše tu suhu razgranatost. U bistrim noćima punog mjeseca koje se oprezno slijevaju na krajolik labirint krošanja odolijeva i pogled nam ostane zarobljen danima. Primamljivost obezličćenih stabala nije morbidna, ne privlači nas život koji više nije, već život koji još nije. Pogled se omata oko raspucane kore s opreznom nježnošću nametnika koji se brine za domaćina. Ono što ne vidimo pod korom nije smrt, već prezimljavanje. Zimi se Sunce udalji od Zemlje i voda u zraku se ulijeni u sporo migoljenje izmaglice i još dublje u ledenu koru kojom krošnjama klizi posivjelo nebo. Sve to život pod korom stabala oslobađa nužnosti rasta i zavođenja. Život drveća tada je najslobodniji, u zimskoj kontemplaciji zauzima sve moguće forme. Kada se za nekoliko mjeseci Sunce ponovo približi Zemlji, oljuštiti će niski pokrov sivog neba i krajolik će ponovo zadobiti

V kratkih popoldnevih poljske zime se nam pogled zaplete v prazne krošnje in ostane tam ujet, dokler se na svet z vso silo ne zgrne grmada noči in izbríše to suho razvejanost. V jasnih nočeh s polno luno, ki se previdno zlivajo čez pokrajino, se labirint krošenj upira in naš pogled ostane ujet še dneve. Vablјivost brezlistnih dreves ni morbidna, ne privlači nas življenje, ki ga več ni, temveč življenje, ki ga še ni. Pogled se ovija okoli razpokanega lubja s previdno nežnostjo vsilјivca, ki skrbi za gostitelja. Tisto, česar ne vidimo pod lubjem, ni smrt, ampak prezimljenje. Pozimi se Sonce oddalji od Zemlje in voda v zraku se poleni v počasno migljanje meglice in še globlje v ledeno lubje, po katerem s krošnjami drsi posivelo nebo. Vse to osvobaja življenje pod drevesnim lubjem nujnosti rasti in zapeljevanja. Življenje dreves je tedaj najbolj svobodno, v zimski kontemplaciji si nadeva vse mogoče oblike. Ko se bo čez nekaj mesecev Sonce znova približalo Zemlji, bo olupilo nizki pokrov sivega neba in pokrajina bo spet dobila vertikalnost. Tkiva,

In the short afternoons of a Polish winter our gaze entwines into empty foliages and stays trapped there until, with all its force, the lump of night falls onto the world and erases that dry ramification. In the bright nights of a full moon, carefully flowing upon the landscape, the labyrinth of foliages resists and our gaze stays trapped for days. The temptation of leaf-deprived trees is not morbid, we are not attracted to a life that is no more, but to a life that is not yet. The gaze wraps around the cracked bark with the careful gentleness of a parasite taking care of its host. What we don't see under the bark is not death, but overwintering. In winter the sun moves away from earth and water in the air idles into the slow wriggling of a mist, and even deeper into the icy bark through which the greyed sky glides down foliages. All this liberates the life under the bark from the necessity of growth and seduction. Then the life of trees is the freest one, it takes all possible shapes in the space of winter's contemplation. When, in a few months,

vertikalnost. Povučena naglim nadimanjem svijeta, tkiva će iscuriti kroz raspucanu koru stabala. Poplava zelenila nas će rastrčati po prirodi. Ali, tek ako u tim proljetnim lutanjima nađemo na obezbojene lagune zaostale u naglom povlačenju zime, uvidjet ćemo da klorofilni tragovi vegetacijske ofenzive ne uspijevaju ispisati više od »ja sam stablo«. S nostalgijom ćemo se prisjetiti guste razgranatosti teksta koji smo danima pogledom iščitavali iz praznih krošanja koje su ispunjavale skućeni svijet poljske zime. Užitek koji ćemo tada pokušati evocirati užitek je čitača, fantazija o knjizi ispisanoj nepoznatim pismom koja sadrži sve moguće priče, knjizi čija je nepronijljivost garancija njezine neiscrpnosti.

zaprta vase v naglem napenjanju sveta, bodo izmezela skozi razpokana lubja dreves. Poplava zelenila nas bo razbežala po naravi. Toda šele če v teh spomladanskih tavanjih naletimo na zbledele lagune, zaostale v naglem umikanju zime, bomo spoznali, da klorofilne sledi vegetacijske ofenzive ne zmorejo izpisati več kot »jaz sem drevo«. Z nostalgijo se bomo spomnili goste razvejanosti besedila, ki smo ga dneve in dneve s pogledom razbirali iz praznih krošenj, ki so zapolnjevale utesnjen svet poljske zime. Užitek, ki ga bomo tedaj skušali priklicati, je užitek bralca, fantazija o knjigi, napisani v neznani pisavi, ki vsebuje vse mogoče zgodbe, knjigi, katere nepredirnost je poroštvo njene neizčrpnosti.

the Sun again gets close to Earth, it will peel the grey sky's low covering and the landscape will once more gain verticality. Pulled by the sudden swelling of the world, tissues will leak out through the cracked bark of the trees. The seductive flood of greenery will make us scamper across nature. However, only if in these spring wanderings do we run into colour-deprived lagoons, which have been left behind in the sudden withdrawal of winter, will we see how the chlorophyllous traces of vegetation's offensive do not manage to write out more than "I am a tree". We will nostalgically remember the dense ramification of a text which, with our gaze, we have been reading for days from the empty foliages that were filling the narrow world of a Polish winter. The pleasure we will then try to evoke is the pleasure of a reader, a fantasy about a book written in an unknown letter containing all possible stories, a book whose impenetrableness is a guarantee of its inexhaustibleness.

translated by Serena Todesco and Silvestar Vrljić

S one strane kuhinjskog prozora hrani nas rana jesen. Uranjamo do njezina dna i izranjamo šljive, jabuke, grožđe, čistimo usjeke vremena od slatkog taloga ljeta. S ove strane prozora izronjeno brojimo i razvrstavamo u pletene košare, prepuštamo se mirnim užicima jeseni kada znamo da su stvari na svome mjestu i sve na broju. S one strane prozora žamor prve kiše gasi suhi požar kolovoza. U početnoj vježbi jesenske alkemije kiša pretvara zemlju u blato. Tusto sunce lijeno se hladi u razbacanim lokvama i majke puštaju djecu da se u njima bezbrižno praćakaju. Rana je jesen i bezdan još ne vreba na dnu vode. U okviru prozora mlade lastavice ne žele napustiti gnijezdo, ne vjeruju pričama starijih kako se dani već kotrljaju u muklu provaliju zime. S one strane prozora šuma je topla i gostoljubiva kao tuga u poeziji panonskih pjesnika koji sanjaju Poljsku. Njome vrludamo od jutra do večeri. Zemlja istiskuje posljednje ugruške ljeta iz krvotoka i mi ih skupljamo, gljive i kestenje. Pomažemo prirodi da zimu dočeka već mrtva i

Na drugi strani kuhinjskega okna nas hrani zgodnja jesen. Potapljamo so na njeno dno in na površje prinašamo slive, jabolka, grozdje, čistimo zareze časa od sladke usedline poletja. Na tej strani okna prineseno preštevamo in razvrščamo v pletene košare, prepuščamo se mirnim užitkom jeseni, ko vemo, da so vse stvari na svojem mestu in da je vse tukaj. Na drugi strani okna šum prvega dežja gasi suhi požar avgusta. V začetni vaji jesenske alkimije dež spreminja zemljo v blato. Tolsto sonce se leno hladi v razmetanih lužah in matere puščajo otroke, da brezbrizno čofotajo po njih. Zgodnja jesen je in brezno še ne preži na dnu vode. V okenskem okvirju mlade lastovice ne želijo zapustiti gnezda, ne verjamejo zgodbam starejših, da se dnevi že kotalijo v zamolkli prepad zime. Na drugi strani okna je gozd topel in gostoljuben kot žalost v poeziji panonskih pesnikov, ki sanjajo o Poljski. Po njem se potikamo od jutra do večera. Zemlja iztiska iz krvnega obtoka še zadnje strdke poletja in mi jih zbiramo, gobe in kostanje. Pomagamo naravi,

On the other side of the kitchen window pane we are fed by the early autumn. We dive deep down to its bottom resurfacing with plums, apples, grapes, removing the sweet remainders of summer from the crevices of time. On this side of the window pane we count the surfaced objects categorising them and placing them in wicker-baskets, surrendering ourselves to the calm pleasures of autumn knowing that things are in place and that all the numbers fit. On the other side of the window pane the murmur of the first rain quenches the dry August blaze. In the introductory exercise of the autumn alchemy rain turns the ground into mud. The fat sun lazily cools itself down in the scattered puddles and mothers allow their children to frolic cheerfully in it. It is early autumn and the abyss is still not lurking from the water's depths. Young swallows on the window sill refuse to abandon their nest not believing the stories of the elder how the days are already rolling down into the soundless chasm of winter. On the other side of the window pane

oglodana. S ove strane prozora u kuhinjskom laboratoriju ukuhavamo iskopano grumenje, tražimo tajnu zimnice, tu pitomost vatre kojoj će se rastvoriti vakuole kolovoškog sunca, duboko ukopane u tkivima skupljenih plodova. S one strane prozora pčele se povlače u košnice gdje šareni pljusak ljetne livade pretvaraju u žarku žutu plazmu koja jedina može potpuno zapuniti kaverne koje će za sobom ostaviti pošast duge zime.

da zimo dočaka že mrtva in obglodana. Na tej strani okna v kuhinjskem laboratoriju vkuhavamo izkopane grude, iščemo skrivnost ozimnice, to krotkost ognja, v katerem se bodo raztopile vakuole avgustovskega sonca, globoko zakopane v tkivih nabranih plodov. Na drugi strani okna se čebele umikajo v panje, kjer poletni travniki spreminjajo pisani žarek v žarko rumeno plazmo, ki edina lahko popolnoma zapolni kaverne, ki jih bo za sabo pustila pošast dolge zime.

the forest is warm and welcoming like sadness in poetry of the Pannonian poets dreaming of Poland. We wander about it from morn till eve. The earth is squeezing out the last clots of summer from its blood and we collect them: those truffles and chestnuts. We are helping nature to embrace winter already dead and scavenged. On this side of the window pane, in the kitchen lab we are boiling the dug out crumbs, looking for the secret of the winter preserves, that tameness of fire in which vacuoles of the August sun will melt buried deep down in the tissue of the gathered. On the other side of the window pane bees are withdrawing into beehives where they turn the multicoloured rain shower of summer meadow into a stark yellow plasma: the only substance that can completely fill up the caverns that this nuisance of the long winter is about to leave behind.

Kako je zima preuzimala vlast nad prostorom Poljske, tako se u seoskim krčmama sve češće govorilo o nadolazećoj propasti svijeta. Najviše se strepilo od davnih katastrofa. Najavljivao se početak posljednjega velikog rata, najveće pošasti koja je još urezana u tijelima najstarijih seljana. Dolazak hladnog vjetera sa sjevera, onog koji nas podsjeća da je sva materija u konačnici porozna, prizivao je bujice koje su se jednom promigoljile neopaženo mimo svih osjetila i prkoseći snažnoj gravitaciji seoske svakodnevice, odvukle muškarce s onu stranu istočnih planina. Njihove žene sanjale su da im se polegla tijela stapaju s jednoličnim krajolikom odavno zapuštenih polja i da ih polako prekriva magla koja se mučno probija kroz neljudsku hladnoću. Nisu znale je li to smrt ili samo način na koji se postoji s onu stranu istočnih planina. Onda su prestale sanjati i zaboravile da su imale muževe. Ostala su samo imena za koja više nitko nije znao kome pripadaju, uklesana u zavjetnoj kapelici, upisana u popisu dužnika u

Kakor je zima prevzemala oblast nad prostranstvi Poljske, tako so v vaških gostilnah vse pogosteje govorili o prihajajočem propadu sveta. Najbolj so trepetali pred nekdanjimi katastrofami. Najavljali so začetek zadnje velike vojne, največje pošasti, ki je še danes vrezana v telesa najstarejših vaščanov. Prihod mrzlega vetra s severa, tistega, ki nas opominja, da je vsa materija navsezadnje porozna, je privabljal nalive, ki so se nekoč neopaženo prebili mimo vseh čutil in, kljubujoč silni gravitaciji vaškega vsakdana, odvlekli moške na drugo stran vzhodnih planin. Njihove žene so sanjale, da se jim polegla telesa stapljajo z enolično pokrajino zdavnaj zapuščenih polj in da jih počasi prekriva megla, ki se mukoma prebija skozi nečloveški mraz. Niso vedele, ali je to smrt ali samo način bivanja onstran vzhodnih planin. Potem so nehale sanjati in so pozabile, da so imele može. Ostala so samo imena, za katera nihče več ni vedel, komu pripadajo, vklesana v zaobljubni kapelici, vpisana v seznam dolžnikov v krčmi. Toda kmalu je tudi

As the winter was overtaking the territory of Poland in the village inns people talked more and more about the impending end of the world. Mostly they feared the ancient catastrophes. They announced the beginning of the last big war, the last calamity that is still inscribed onto the bodies of the oldest villagers. The arrival of the cold wind from the north, the one reminding us that all substances are eventually porous, invited the torrents that once slipped unnoticed past all senses defying the strong gravity of the everyday village life, dragging the men to the other side of the mountains in the east. Their women dreamed their laying bodies merged with the monotonous landscape of the long abandoned fields and that they are slowly being covered with fog struggling to permeate the horrendous cold. They were not sure if that was death or just the way to exist on the other side of those mountains in the east. Then they stopped dreaming forgetting that they ever had husbands. What remained were just names that

krčmi. No ubrzo je i taj pisani trag nestao. Bez uporišta u svijetu i neizgovarana, slova su se urušila u nečitljive mrlje. Za posljednjeg velikog rata u Poljskoj su ljudi hrpimice nestajali, ali o tome se nije govorilo. Glasa iskidana muklom strepnjom, svi su tada neprestano govorili o žitu koje će ostati nepožeto i oštro razderati mladi snijeg, krumpiru koji će neizvađen istrnuti i poput gangrene izjesti utrobu zemlje, šljivama koje će neobrane sagnjiti na stablima, njihovu sladoru koji će nepohranjen u staklenke zimnice iscuriti s grana i ljepljiv ugušiti svijet.

ta pisna sled izginila. Besede, ki jih nihče več ni izgovarjal, so se brez oporišča v svetu sesule v neberljive zmazke. Med zadnjo veliko vojno na Poljskem so ljudje trumoma izginjali, a se o tem ni govorilo. Z glasom, ki ga je trgal žaloben trepet, so tedaj vsi neprenehoma govorili o žitu, ki bo ostalo nepožeto in bo ostro raztrgalo mladi sneg, o krompirju, ki bo neizkopen strohnel in kot gangrena razžrl drobovje zemlje, o slivah, ki bodo nepobrane zgnile na drevesih, o njihovem sladkorju, ki bo nepospravljen v steklene posode za ozimnico iztekel z vej in ves lepljiv zadušil svet.

no one knew who they belonged to, having been carved into the walls of a votive chapel and written down onto the inn's list of debtors. But soon even that written trail disappeared. Having no anchor in the real world and unpronounced, the letters collapsed forming inarticulate blots. During the last of the great wars people in Poland disappeared in massive numbers, but no one talked about that. In the voice torn with silent trepidation everybody at the time talked about the wheat that will remain unharvested thus sharply cutting through the young snow, the potatoes that will remain rotting in the ground and eating away at the soil like a gangrene, the plums that will putrefy unpicked on the trees, their sweetness that will unpacked into the glass jars drip from the branches so sticky to drawn the whole world.

U Poljskoj nitko nije putovao vlakom. Oštar strah u trenu bi poharao selo kad bi se kao potres iz daljine dokotrljao zvuk željeznice, ta potmula tutnjava koja je urušavala spokoj krvotoka razbijenog u ledene kristale koji bi resko rasparali žile. Jednog dana znatiželja mi je nadvladala strepnju i potražio sam jezgru tog straha. Na kraju obrasle staze kojom odavno noga nije kročila dočekao me zaboravljeni ranžirni kolodvor zarastao u travu i šiprag. Na zapuštenom tlu hladno je blistao čelik teretnih vagona, uglancanih kao da su tek izašli iz tvornice. Dok sam promatrao taj prizor, umjesto otrovnog košmara masakra i ludila o kojem su govorili najstariji seljani, osjećao sam samo olovni teret zlokobne tišine koja mi je gnječila pluća. Kao da su najkrvoločniji demoni, koje je ovamo privukao miris gustog zla slijepljenog s teškim rurskim čelikom, pobjegli izmučeni besmisлом vječnog ponavljanja užasa koji se zbio u tim vagonima.

Na Poljskem ni nihče potoval z vlakom. Oster strah je v hipu opustošil vas, ko se je iz daljave kot potres prikotalil zvok železnice, tisto zamolklo grmenje, ki je kalilo spokoj krvnega obtoka, razbitega v ledene kristale, ki so rezko razparali žile. Nekega dne je moja radovednost premagala trepet in poiskal sem jedro tega strahu. Na koncu obrasle steze, na katero že zdavnaj ni stopila človeška noga, me je pričakal pozabljen ranžirni kolodvor, zaraščen s travo in grmičevjem. Na zapuščenih tleh se je hladno bleščalo jeklo tovornih vagonov, zloščeni, kot da so pravkar prišli iz tovarne. Ko sem opazoval ta prizor, sem namesto strupene nočne more masakra in norosti, o kateri so govorili najstarejši vaščani, čutil samo svinčeno breme zlovešče tišine, ki mi je stiskala pljuča. Kot da so najbolj krvoločni demoni, ki jih je sem pritegnil vonj gostega zla, zlepljenega s težkim porurskim jeklom, pobegnili, izmučeni od nesmisla večnega ponavljanja groze, ki se je zgostila v teh vagonih.

In Poland nobody travelled by train. Intense fear would momentarily overtake the village when the sound of the approaching train would roll in from a far like an earthquake, that muffled rattling destroying the serenity of blood circulation smashed into icy crystals that would tear one's veins apart. One day my curiosity overtook my anxiety, so I began searching for the source of that fear. At the end of the overgrown path long untrodden by human foot I found an old marshalling yard covered with grass and scrubs. On the unkempt soil the cold steel of the freight cars glistened so polished as if it had just got off from an assembly line. As I was observing the scene, instead of that toxic nightmare, the massacre and madness, about which the eldest villagers talked about, I could only sense the leaden weight of the ominous silence pressing upon my lungs. As if the most bloodthirsty demons, drawn here by the smell off thick and sticky evil glued to the heavy Ruhr steel, escaped tormented by the eternal repeat of the horrors that took place in those wagons.

Kada se potop poljske noći ugusti u orahovu ljusku, prestajem disati i promatram. Planina zastire pogled, crna gromada ukopana u dno crnog jezera. Prizor se probija kroz noć sporo kao povijest prije jezika, mučno kao glista kroz leđnu moždinu. I onda duboko, stiješnjeno u okoštaloj kapilari noći ugledam slabo svjetlo kako se uspinje putom usječenim u planinu. Netko nekamo odlazi i spašava svijet.

Ko se potop poljske noči zgosti v orehovo lupino,
neham dihati in opazujem. Gora zastira pogled, črn
masiv, vkopan v dno črnega jezera. Prizor se prebija
skozi noč počasi, kot zgodovina pred jezikom,
mukoma, kot črv skozi hrbtenjačo. In potem
globoko, utesnjeno v okosteneli kapilari noči,
zagledam slabotno luč, kako se vzpenja po poti,
vsekani v goro. Nekdo nekam odhaja in rešuje svet.

When the diluvial Polish night thickens into a
hard walnut shell, I cease to breathe and I observe.
The mountain blocks the view, a huge black lump
tucked into the bottom of a black lake. The scene
travels through the night slowly like a history
before language, and painfully like a rain worm
through one's spinal chord. Then deep down
squeezed inside the capillary of night I notice a
faint light climbing up the incised mountain path.
Someone is going somewhere, saving the world.

Sevastopolj

U trenutku kada me napuštaš izranjaju suncokreti
(ovo je ona bezazlena privremenost, postoje
fragmenti vremena u kojima se narativna nit
nikada ne prekida)
do ovoga smo došli, bilo je hodanje, perfekt blata
pratili su nas seoski psi lutalice, dijelovi stvarnosti
za koje nema mjesta u pjesmi
(odbijanje hermeneutičke simetrije kao nulta točka
skromnosti, izostavljam da bi se pjesma dovršila,
izostavljam da ... ljubav)
jesen je opis interijera, ova pjesma je opis događaja
suncokreti
vraćaš se u događaj
tvoje ponovno smještanje u prizor, tako blago,
kao klizanje željeznice,
kao pripovijedanje koje traži čitatelja kakvog
izmišlja Turgenjev
(ovakva pretencioznost u pjesmi se kažnjava)
sada mogu napisati da početna kristalizacija zore,
da rosa, da sipi u pogled, i konačno da tvoja
kosa,

Sevastopol

V hipu, ko me zapuščaš, se prikažejo sončnice
(to je tista neškodljiva začasnost, obstajajo drobci
časa, v katerih se pripovedna nit nikoli ne
prekine)

do tega smo prišli, bila je hoja, preteklik blata
spremljali so nas vaški klateški psi, deli stvarnosti,
za katere ni prostora v pesmi
(zavračanje hermenevtične simetrije kot nulta
točka skromnosti, opuščam končevanje pesmi,
opuščam ... ljubezen)

jesen je opis interjerja, ta pesem je opis dogodkov
sončnice

vračaš se v dogodek

tvoje ponovno umeščanje v prizor, tako blago

kot drsenje železnice,

kot pripovedovanje, ki išče bralca, kakršnega si
zamišlja Turgenjev

(takšna pretencioznost se v pesmi kaznuje)

zdaj lahko napišem, da začetna kristalizacija zore,
da rosa, da prši v pogled, in končno, da tvoji
lasje

Sebastopol

The moment when you leave me sunflowers emerge
(this is that innocuous fleetingness, there are
fragments of time wherein the narrative thread
never gets cut short)

It has come to this, it implied walking, the present
perfect of mud,

We were followed by the village stray dogs, particles
of reality for which there is no space in a poem
(refusal of hermeneutic symmetry as a zero point of
modesty, I'm leaving something out for the poem
to be completed, I leave out for ... love)

Autumn means the description of an interior, this
poem is a description of an event

The Sunflowers

You are returning into the event

Your repeated insertion into the scene, so gentle

Like train sliding down the railway track

Like a narrative that seeks the type of a reader
invented by Turgenev

(such pretence in a poem is punishable)

Now I can write down that the initial
crystallization of the dawn, the dew, seeps into
sight and finally that your hair

da je samo u toj orošenosti, da ju je već opisao
Turgenjev
(sada više nije moguća ljubav, ali možda se pjesma
ipak dovrši)
kao mrežom za leptire ponovo hvatam događaj
(ono što je u pjesmi gesta u stvarnosti je riječ)
Sevastopolj, Sevastopolj, Sevastopolj
koliko je udaljen Sevastopolj,
kada napišem udaljen mislim na putovanje
 željeznicom, na konji klize stepom, na udaljenost
 je u vremenu, na prošlost je zamućenost koju
 tvoja kosa stvara u događaju,
ova pjesma je opis događaja,
udaljenost je metoda poezije,
poezija je Sevastopolj i udaljenost koja se stvara
 kada napišem Sevastopolj,
suncokreti su ponovo u prizoru, ali sada klize u
 drugi plan, u prvom planu je tvoja kosa,
ova pjesma se možda ipak dovrši

da so samo v tej orošenosti, da jih je že opisal
Turgenjev
(sedaj ljubezen ni več možna, ampak morda se
pesem vendarle konča)
kot z mrežo za metulje znova lovim dogodek
(tisto, kar je v pesmi gesta, je v stvarnosti beseda)
Sevastopol, Sevastopol, Sevastopol,
kako je oddaljen Sevastopol,
ko napišem oddaljen, mislim na potovanje
z železnico, na konji drsijo po stepi, na
oddaljenost je v času, na preteklost je
zamolčanost, ki jo tvoji lasje ustvarjajo v
dogodku,
ta pesem je opis dogodka
oddaljenost je metoda poezije
poezija je Sevastopol in oddaljenost, ki se zgodi, ko
napišem Sevastopol,
sončnice so znova v prizoru, ampak zdaj drsijo v
drugi plan, v prvem planu so tvoji lasje,
ta pesem se morda vendarle konča

That it is contained only in those dew-drops, that it
had already been described by Turgenev
(now love is no longer possible, but the poem can
be completed nevertheless)
I am again catching the event seemingly into a
butterfly net
(what is a gesture in a poem in reality is a word)
Sebastopol, Sebastopol, Sebastopol
how far is Sebastopol,
when I write down far – I think of a journey by
train, of horses sliding across
the steppe, of distance that is in time, of past being
a blur that your hair creates inside of the event,
this poem is a description of an event,
distance is the method of poetry,
poetry is Sebastopol and the distance created when
I write down – Sebastopol,
the sunflowers return into the scene, but now they
are sliding into the background, your hair is in
the foreground,
this poem may eventually complete itself

translated by Damir Šodan

Sadržaj

<i>Bilo je to vrtlarstvo površinskog sloja ...</i>	4
<i>Poljske oranice su kao grob ...</i>	6
<i>O poljskim gradovima ...</i>	8
<i>Za ovaj eksperiment ...</i>	10
<i>U kratkim popodnevim ...</i>	14
<i>S one strane kuhinjskog prozora ...</i>	18
<i>Kako je zima ...</i>	22
<i>U Poljskoj nitko nije putovao vlakom ...</i>	26
<i>Kada se potop poljske noći ...</i>	28
<i>Sevastopolj</i>	30

Vsebina

<i>To je bilo vrtnarstvo površinskega sloja ...</i>	5
<i>Poljske njive so kot grob ...</i>	7
<i>O poljskih mestih ...</i>	9
<i>Za ta eksperiment ...</i>	11
<i>V kratkih popoldnevih ...</i>	15
<i>Na drugi strani kuhinjskega okna ...</i>	19
<i>Kakor je zima ...</i>	23
<i>Na Poljskem ni nihče potoval z vlakom ...</i>	27
<i>Ko se potop poljske noči ...</i>	29
<i>Sevastopol</i>	31

Contents

<i>It was the gardening of a superficial layer ...</i>	5
<i>Polish ploughlands are like a grave ...</i>	7
<i>I first heard about Polish cities ...</i>	9
<i>For this experiment ...</i>	11
<i>In the short afternoons ...</i>	15
<i>On the other side of the kitchen window ...</i>	19
<i>As the winter ...</i>	23
<i>In Poland nobody travelled by train ...</i>	27
<i>When the diluvial Polish night ...</i>	29
<i>Sevastopol</i>	31

Ivan Šamija

(1976, Hrvaška) je avtor dveh pesniških zbirk: *Kupolenebo* (2003) – ki je bila pozneje objavljena kot e-knjiga (2006) – in *Projekt Poljska* (2014), v kateri se je obrnil k pesmi v prozi. Je član nevladne organizacije Brutal, ki vsako leto organizira istoimenski mednarodni pesniški festival v Zagrebu, na katerem imajo glavno besedo mladi evropski pesniki. Šamijeva poezija je bila objavljena (in prevedena) v številnih revijah na Hrvaškem in onkraj meja pesnikove domovine. Po poklicu je znanstvenik, zaposlen je kot molekularni biolog. Živi in dela v Zagrebu.

Višnja Fičor

(1981) profesorica ruščine in francoščine. Leta 2008 je diplomirala iz francoskega jezika s književnostjo in ruskega jezika s književnostjo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Prevaja iz ruščine, francoščine, srbsčine in hrvaščine. Med njenimi prevodi je največ romanov ruskih, srbskih in hrvaških avtorjev in izborov pesmi srbskih in hrvaških pesnikov.

(1976, Croatia) has published two poetry collections: *Kupolenebo* (2003) – later republished as an e-edition (2006) – and *Projekt Poljska* (2014), in which he turned to the prose poem form. He is a member of the cultural NGO Brutal, within which he is taking part in the organization of the Brutal International Poetry Festival that annually hosts – mostly European – young poets in Zagreb. His poetry has been published in various magazines in Croatia and beyond, as well as translated into a couple of foreign languages. A scientist by vocation, he works as a molecular biologist. He lives in Zagreb.

(1981) professor of French and Russian. She studied French language and literature and Russian language and literature at the Faculty of Arts, University of Ljubljana, where she graduated in 2008. She translates from Russian, French, Serbian and Croatian. Her translations mostly include novels by Russian, Serbian and Croatian authors and selections of poems by Serbian and Croatian poets.